

[Chr. Ernst Christensen.]

frie Bonde i Tidens Løb, under Kronens, Adelen og Gejstlighedens Tryk, under Tidens Usikkerhed, hvor en stærk Herre ogsaa en Gang imellem var en Fordel, dels ogsaa under Skattetrykket gik over fra fri Ejendomsforhold til Fæsteforhold, saaledes at ved Aaret 1600 var kun 6 pCt. af Danmarks Jord i frit Eje, Resten var delt mellem Kronen, Adelen og Gejstligheden efter forskellige Procenter. Men Systemet, der sikkert i lange Tider var brugbart, havde overlevet sig selv, da Fogeden ingen Respekt havde mere, da det viste sig, at den gratis Arbejdskraft, som disse store Gaarde havde, var den dyreste Arbejdskraft, da Staten maatte eftergive mægtige Skatterestancer, og Herremændene om Foraaret maatte give Bønderne Heste og Sædekorn, ja, til Dels maatte opstalde dem i Kroen. Da Bønderne først var blevet klar over, at de kunde sabotere Systemet, var dette System forældet og maatte erstattes af noget andet, det havde overlevet sig selv. Og aldrig har det danske Landbrug kunnet opvise saa mægtige Fremskridt som, da Bonden blev Ejer af sin Gaard efter de store Landboreformer. Og uden de mægtige Fremskridt efter den nye Ejendomsform havde den danske Bondestand og dermed den danske Stat neppe kunnet overvinde Napoleonskrigene og den dermed følgende Statsbankerot og de mægtige økonomiske Vanskeligheder, der stammede fra alt dette.

Hvis 4. Oktober-Lovens Principper skal fremmes stærkt, og det ser vi jo er Hensigten med dette Lovforslag, kan det let en Gang blive en Sovepude for disse Brugere. Vil det ikke let blive saadan, at en talstærk Klasse af disse ensstillede Brugere, godt organiserede — det er de med det samme —, med en privilegeret Start, let faar den Forestilling, at de staar Staten nærmere end andre, og at denne er særlig interesseret i deres Bestaaen. Under en Krise vil disse Brugere meget let som det nærmeste vende deres Øjne mod deres Ophav, mod Staten og minde om, at de er mange og gode at være til Vens med.

Vi tror absolut ikke paa denne Brugsform som den bedste, vi har afslaaet det tyske Angreb paa vor Jord, et Angreb, der var støttet af mægtige Statsmidler og Statsorganisationer, med Opmark af den ene Rentegaardslov efter den anden, med Bindelov og Domæneopkøb, for at gøre os til Rentegaardsejere og afhængige. Og vi ved, at det kun er den frie Bondestands Uafhængighed, der har gjort det muligt at føre Sønderjylland tilbage som et dansk Land.

Hvis der ikke havde staaet en fri og uafhængig Bondestand i Sønderjylland, havde vi ikke haft Behov at drøfte sønderjydske Jordlove her i Dag, det er ganske givet. Vi har selv ikke ønsket at bevare de tyske Rentegaardsejeres afhængige Stilling overfor det nye Statstilhørighedsforhold, og vi ønsker ganske naturligt heller ikke, at der opstaaer en ny talstærk Klasse af Brugere af lignende Art. Vi tror afgjort, at den frie Ejendomsform er den bedste i et Grænse-land, hvor den nationale Kamp fremdeles maa føres. Vi tager de Former, der er gældende her i Landet, ogsaa 4. Oktober-Loven, der bliver brugt ganske overvejende ved Udstykningen af offentlig Jord dernede, som vi allerede har hørt. Det siger vi ikke noget til. Men denne Udstykning er noget helt andet, det er en Udstykning i et helt andet Format, en Oplukning af disse store folketomme Arealer, et helt nyt Samfund, der skal skabes med øget Omsætning og Produktion, fordi vi paa Grund af de økonomiske Forhold ikke kan afvente den naturlige Udstykning, der ellers vilde komme. Vi har altsaa eller faar med Tiden, efterhaanden som Domæneudstyknigen skrider frem, 4. Oktober-Ejendomme i samme Udstrækning som i det øvrige Land, vi faar det endogsaa i større Udstrækning, fordi vi har forholdsvis mere offentlig Jord dernede, end der er i det øvrige Land. Derfor bør de nye Ejendomme, der oprettes nu, være et Udsnit saa nær som muligt af det Landbosamfund, der lever dernede, det vil sige frie Ejendomme af alle Størrelsesklasser. Det bør være Maalet, vi skal stræbe at naa. Men kan dette ikke gennemføres fuldt, saa maa vi i det mindste forlange, at de to Systemer eller Principper i dansk Jordlovgivning — og her kommer jeg ind paa noget, som den højtærede Landbrugsminister har hørt før i Dag — stilles lige, saaledes at der er de samme økonomiske Vilkaar for Overtagelsen af Brugene. Først da bliver der frit Valg, og da bøjer vi os for Køberens Ønsker.

Og det kan vel ikke blive saa svært, det kan vel ikke være uovervindeligt at finde en Form for en saadan Ligestilling. Det skal naturligvis ikke være efter Formelen, at 2 Gange 2 er 5, men efter Formelen 2 Gange 2 er 4. Det er saadan, det skal være med Lighedsprincippet. Det er dog muligt, at denne Trossætning om de samfundsskabte Værdier, dette mystiske forgyldte Fremtidsbillede kan erstattes af noget andet. Det er jo ikke saa, at den ene Lov ifølge en vis indre magisk Kraft er bedre end den anden. Det er ganske simpelt Statens Tilskud, der efter den ene